

**SUPREME COURT OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA**

**KOSOVO PROPERTY AGENCY (KPA) APPEALS PANEL
KOLEGJI I APELIT TË AKP-së
ŽALBENO VEĆE KAI**

GSK-KPA-A-28/12

Prishtinë, 7 gusht 2012

Në çështjen juridike të:

Q.H

Pala ankuese

Kundër

S.J

Paraqitësja e kërkesës/Pala përgjegjëse në kërkesë

Kolegji i Apelit të AKP-së i Gjykatës Supreme të Kosovës, i përbërë nga gjyqtarët: Anne Kerber, Kryetare e Kolegjit, Elka Filcheva-Ermenkova dhe Sylejman Nuredini, Anëtarë, duke vendosur lidhur me ankesën ndaj vendimit të Komisionit për Kërkesa Pronësore të Kosovës KPCC/D/A/100/2011, të datës 23 shkurt 2011 (lënda e regjistruar në AKP me numrin KPA22979), pas shqyrtimit të mbajtur me 7 gusht 2012, mori këtë

AKTGJYKIM

1. **Pranohet ankesa e Q.H.**
2. **Anulohet vendimi i Komisionit për Kërkesa Pronësore të Kosovës KPCC/D/A/100/2011, i datës 23 shkurt 2011 (për sa i përket lëndës të regjistruar në AKP me numrin KPA22979) dhe lënda kthehet në rishqyrtim.**
3. **Për shpenzimet e procedurës do të vendoset nga KKPK-ja.**

Përmbledhja e çështjeve procedurale dhe faktike:

Me 8 maj 2007, S.J (këtej e tutje “paraqitësja e kërkesës”), në cilësinë e anëtarit të familjes së bartësit të së drejtës pronësore (BDP) ka paraqitur kërkesë në Agjencinë Kosovare të Pronës (AKP) për konfirmimin e të drejtës së tij pronësore të BDP mbi ngastrën 814, e evidencuar si arë e klasës 6 në Vernicë të Vushtrisë. Paraqitësja e kërkesës “ka vërtetuar”se kërkesa e saj ndërlidhjet me pronën e paluajtshme private që ishte humbur si rezultat i konfliktit të armatosur në vitet 98/99 dhe data e humbjes ishte 11 qershori 1999.

Për të mbështetur kërkesën e tij, ai ia ka paraqitur në AKP dokumentet vijuese: fletën poseduese nr. 63, të lëshuar në vitin 1996 zyra kadastrale për pronë të paluajtshme në Vushtri, që tregon se ngastra 814 ishte regjistruar në emër të M.J; vendimin gjyqësor Nr., të marrë në procedurë trashëgimore nga Gjykatat Komunale në Vushtri me 29 maj 1997 lidhur me trashëgiminë e D.J (R.J ishte njëri nga trashëgimtarët); certifikatën e vdekjes së R.J, që vërteton se M.J ishte babai i tij.

Me 06 mars 2008, zyrtarët e AKP-së kanë shkuar në vendin ku supozohej se ndodhje ngastra dhe kanë vendosur një shenjë që tregonte se prona ishte objekt i kërkesës dhe se palët e interesuara duhej të paraqisnin përgjigjen e tyre brenda 30 ditëve. Sipas raportit të njoftimit, toka është gjetur e pa uzurpuar.

2 vite më vonë, me 22 korrik 2010, është bërë njoftimi i ri dhe këtë herë nëpërmjet publikimit në Gazetën e AKP-së për Njoftim nr. 5. Publikimi ishte vendosur në hyrje dhe në dalje të fshatit Sllatinë, Komuna e Vushtrisë dhe në Kadastër në të njëjtin objekt e po ashtu edhe në Gjykatën Komunale dhe në zyrën regjionale të AKP-së në Mitrovicë. Përveç kësaj, lista dhe gazeta u janë shpërndarë edhe UNHCR-së, ZR, Zyrën e Ombudspersonit, DRC, Agjencisë Kosovare të Privatizimit, UNMIK-ut, OSBE-së. Njoftimit është konsideruar të jetë kryer në mënyrë të duhur dhe të saktë.

Askush nuk është përgjigjur në kërkesë.

Në bazë të dokumenteve të prezantuara, bazës së të dhënave në dispozicion dhe masave procedurale të ndërmarra në përputhje me nenin 11.3 (c) dhe (d) të Rregullores së UNMIK-ut 2006/50, të ndryshuar me Ligjin nr. 03/L-079, KKPK-ja ka vërtetuar se paraqitësi i kërkesë ka dëshmuar pronësinë e tij mbi pronë e kërkuar. Në këtë drejtim është marrë vendim në favor të paraqitësit të kërkesës – vendimi grupor KPCC/D/A/100/2011, i datës 23 shkurt 2011 dhe vendimi për identifikimin e pronës i datës 05 maj 2011. Prona është konsideruar si e pakontestuar.

Vendimi i është dorëzuar paraqitësit të kërkesë me 16.12.2011.

Pavarësisht nga fakti se vendimi është marrë dhe i është dorëzuar paraqitësit të kërkesës, me 24 mars 2011, një njoftim për pjesëmarrje i është dorëzuar palës ankuese, Q.H.

Në të njëjtën ditë – 24 mars 2011, pala përgjegjëse në kërkesë ka paraqitur një deklaratë, që është pasuar nga një ankesë formale – me 06 prill 2011, ku ka pohuar se ai e kishte blerë ngastrën 814 në vitin 1995 nga D.J (nuk është e qartë nëse D.J dhe R.J janë një dhe personi i njëjtë), por ata nuk kanë lidhur kontratë me shkrim. Ata kanë arritur një marrëveshje gojore dhe pala ankuese kishte paguar 3500 DM.

Vendimi i është dorëzuar paraqitësit të kërkesës me 16. 12. 2011. Ankesa i është dorëzuar atij me 12 prill 2012. Ai nuk është përgjigjur në të.

Arsyetim ligjor:

Ankesa është pranueshme. Pala ankuese nuk ishte njoftuar siç duhet lidhur me procedurën pranë AKP-së, prandaj e drejta e tij në ankesë nuk ishte përjashtuar.

Neni 10.2 Rregullores së UNMIK-ut 2006/50 të ndryshuar me Ligjin nr. 03/L-079 parasheh që çdo person, përveç paditësit, i cili aktualisht ushtron ose pretendon se ka të drejtë në pronën e cila është objekt i kërkesës është palë në këtë kërkesë dhe në procedurat e përafërta, me kusht që personi i tillë ta informojë Sekretarinë ekzekutive për qëllimin e tij që të marrë pjesë në procedurën administrative brenda tridhjetë (30) ditëve nga njoftimi për kërkesën. Me qëllim që të vihet në dijeni AKP-ja personi në fjalë duhet të informohet për procedurën e cila kishte filluar. Varësisht nga fakti nëse ky person përgjigjet në procedurën para AKP-ës, mundët që të zhvillohet procedurë tipike joontetimore ose mund të zhvillohet formë e procedurës civile – kontestimore, kurdo që ekziston pala përgjegjëse e cila do të kundërshtojë kërkesën fillimisht të paraqitur – argumentimi mbi bazën e nenit 10. 1 të REG/UNMIK/2006/50 e amendamentuar me Ligjin Nr. 03/L-079.

Në procedurën kontestimore, palët duhet të kenë mundësinë e dijenisë dhe të komentimit në kërkesat e paraqitura si dhe provat shtesë të paraqitura nga pala tjetër. Kurdo që një personit i është mohuar kjo mundësi, e drejta e saj/tij për gjykim të drejtë është shkelur.

Veqoria e procedurës para AKP-ës ndryshon nga procedurat për lëndët konvencionale civile, sepse pala përgjegjëse nuk dihet që më parë, por Ligji supozon se mund të jetë/jenë, prandaj edhe kërkohet nga trupi gjyqës “që të bëjë përpjekje të arsyeshme që të njoftoj ndonjë person tjetër i cili do të kishte ndonjë interes në pronë”

Sikurse edhe dihet Ligji në nenin 10.1 *po aty* parasheh që Sekretariati duhet “të bëjë përpjekje të njoftoj secilin person i cili mund të kishte interes juridik në pronë”. Neni në fjalë nuk ofron një përshkrim specifik se çka në të vërtetë “përpjekjet e arsyeshme” nënkuptojnë me përjashtimin që “në rastet e përshtatshme, këto përpjekje të arsyeshme mund të marrin formë si një njoftim në publikimin zyrtar”. Interpretimi gramatikor i tekstit, sikur edhe logjika e zakonshme dhe traditat ekzistuese në dorëzimin e dokumenteve dhe të informacioneve palëve në procedurën kontestimore nënkuptojnë përfundimin se publikimi është një përjashtim dhe do të ishte i aplikueshëm vetëm në rastet të caktuara, vetëm nëse kjo do të ishte e përshtatshme – një mundësi do të ishte nëse nuk do të kishte mënyra të tjera të njoftimit të personit të interesuar, p.sh në disa procedura civile është e pranueshme të ftohet personi me Gazetes shtetërore nëse personi lë adresën e tij/të saj të njohur dhe nuk ofron informatat për adresën e re. Sidoqë të jetë kjo mundësi do të ishte plotësisht e papranueshme në procedurën para AKP-ës pasi pala përgjegjëse nuk e njohur qysh në fillim.

Deri me tani Gjykata ka pranuar që sipas rregullit njoftimi është bërë duke vendosur njoftimin (tabelën) me informacione në lidhje me kërkesën e paraqitur në 3 gjuhë (Anglisht, Shqip dhe Serbisht) në pronën në fjalë, dhe përderisa njoftimi është vënë në vendin/objektin e duhur, parcelen, shtëpinë etj., njoftimi

konsiderohet se është bërë drejtë dhe palët e interesuara të mundshme kanë qenë të njoftuar me kohë për procedurën para AKP-ës, përveq nëse ekzistojnë arsyet për të besuar në mënyrë tjetër.

Në rastin aktual nuk është e kontestueshme se në vitin 2008 shenja e njoftimit ishte vendosur në vendin e duhur. Më pastaj, në vitin 2010, është bërë njoftimi, por nëpërmjet publikimit.

Më tutje, në mars të vitit 2011 pala ankuese është njoftuar me procedurën (pasi që vendim tashmë ishte nxjerrë) dhe ai ka paraqitur ankesë kundër menjëherë sapo ishte njoftuar – me 24 mars 2011. (Argument shtesë se përse njoftimi me anë të publikimit nuk ishte konsideruar si i përshtatshëm – dmth. nëse ku i fundit do të ishte i mjaftueshëm, pse atëherë palës ankuese do t'i dorëzohej njoftimi i pjesëmarrjes me 24 mars 2011?)

Pasi që palës ankuese i është mohuar e drejta që të marrë pjesë në procedurën në shkallë të parë – që është AKP-ja, Gjykata, në përputhje me nenin 197 të LPK-së, të cilit i referohet Rregullorja e UNMIK-ut 2006/50 në nenin 12.2, duhet ta anulojë vendimin dhe ta kthejë lëndën për rigjykim/rishqyrtim nga ana e AKP-së (në këtë drejtim Gjykata nuk vendos rreth meritave të ankesës).

Gjatë procedurës, AKP-ja duhet të ketë parasysh si në vijim:

Neni 11.1 po aty parash se përveç nëse parashihet ndryshe me këtë Rregulloren e UNMIK-ut 2006/40 të ndryshuar me Ligjin nr. 03/L-79 dhe me Urdhëresën Administrative të UNMIK-ut 2007/5 me të cilën zbatohet kjo Rregullore, dispozitat e Ligjit mbi procedurën administrative zbatohen përshtatshëm për procedurat e Komisionit.

Neni 55 i Ligjit për Procedurën Administrative – Ligji nr. 02/L-28 parasheh se organi kompetent **kërkon dhe njihet me të gjitha faktet të cilat janë të nevojshme për marrjen e vendimit përfundimtar**, duke përdorur për këtë qëllim të gjitha metodat e të provuarit të lejuara me Ligj. Kjo zgjidhje sistematikisht pason nga parimi i objektivitetit të procesit administrativ në përputhje me nenin 7.1 po aty: “Gjatë veprimtarisë administrative, organet e administratës publike marrin në konsideratë dhe u japin peshën që u takon të gjithë faktorëve që lidhen me një akt të caktuar administrativ”. Sipas të njëjtës linjë, neni 53.1 po aty thekson se gjatë procedimit administrativ, nëpunësi që drejton procedimin merr në konsideratë të gjithë faktorët që kanë rëndësi për çështjen në fjalë dhe i jep secilit faktor dhe parimit të objektivitetit si parim bazë për vlerësimin e duhur.

Përveç kësaj, duke marrë parasysh se bartësi i së drejtës pronësore mbase ka jetuar në Kosovës deri në përfundim të jetës së tij (së paku certifikata e vdekjes thekson se R.J kishte vdekur me 5 shtator 1999 në Prishtinë), duhet të sqarohet më tej nëse posedimi i pronës ishte humbur si rezultat i konfliktit të armatosur. Siç përcaktohet në Rregulloren e UNMIK-ut 2006/50 (neni 3.1) njëri nga kushtet për pranueshmërinë e kërkesës sipas këtij mekanizmi specifik procedural është se kërkesa duhet të ndërlihdhet me rrethanat që rezultojnë nga konflikti i armatosur dhe jo për shkak të ndodhjes së fakteve, që nuk ndërlihdhen ose që nuk rezultojnë nga konflikti.

Shpenzimet e procedurës:

Sa i përket shpenzimeve të procedurës pranë GJS-së, pasi që vendimi i kundërshtuar është anuluar dhe lënda është kthyer në rishqyrtim, shpenzimet e procedurës do të vendos nga shkalla e parë (neni 465.3 i Ligjit mbi Procedurën Kontestimore).

Këshillë juridike:

Sipas nenit 13.6 të Rregullores së UNMIK-ut 2006/50 e ndryshuar me Ligjin 03/L-079, ky aktgjykim është i plotfuqishëm dhe i detyrueshëm dhe nuk mund të kundërshtohet me mjeteve të rregullta dhe të jashtëzakonshme juridike.

Anne Kerber, Kryetare e Kolegjit, EULEX

Elka Filcheva-Ermenkova, Gjyqtare e EULEX-it

Sylejman Nuredini, Gjyqtar

Urs Nufer, Referent i EULEX-it